

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 48/2020-31

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátkou JUDr. Sabínou Hodoňovou, PhD., Mariánske námestie 31, Žilina, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 31/2006 po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 401/16 zo 14. septembra 2016 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 31/2006 po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 401/16 zo 14. septembra 2016 p o r u š e n é b o l i .

2. [REDACTED] priznáva finančné zadostučinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Čadca je povinný nahradiť [REDACTED] trovy konania v sume 346,26 € (slovom tristoštyridsaťšesť eur a dvadsaťšesť centov) na účet jeho právnej zástupkyne advokátky JUDr. Sabíny Hodoňovej, Mariánske námestie 31, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a sťažostná argumentácia

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 48/2020-14 z 28. januára 2020 prijal podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 31/2006 (ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že predmetnom napadnutého konania je vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva,

ktoré iniciovala bývalá manželka sťažovateľa podaním návrhu na okresnom súde 24. marca 2006.

2.1 Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol, že porušenie jeho práv [bod 1 rozhodnutia] v napadnutom konaní už bolo predmetom rozhodovania ústavného súdu, ktorý nálezom sp. zn. I. ÚS 355/2014 z 19. septembra 2014 konštatoval porušenie práv sťažovateľa, prikázal okresnému súdu konať bez prietáhov a priznal sťažovateľovi finančné zadosťučinenie. Následne ústavný súd rozhodoval na základe novej sťažnosti sťažovateľa nálezom sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016, v ktorom opätovne konštatoval porušenie práv sťažovateľa v napadnutom konaní, priznal mu finančné zadosťučinenie, pričom vo vzťahu k okresnému súdu neformuloval príkaz konať vzhľadom na výrok obsiahnutý v predchádzajúcom náleze.

2.2 Sťažovateľ konštatoval, že okresný súd po doručení nálezu ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 401/2016 nariadil vo veci pojednávanie, na ktorom vyhlásil rozsudok č. k. 7 C 31/2006-915 z 8. marca 2017. Proti rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 31/2006-915 podali obe strany sporu odvolanie. Ďalšia aktivita okresného súdu bola zameraná na vykonávanie procesných úkonov voči stranám sporu a predloženie spisu na rozhodovanie o odvolaní súdu druhej inštancie. Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 6 Co 205/2017 z 31. mája 2019 rozhodol o odvolaní sporových strán tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 31/2006-915 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

2.3 Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti uviedol ďalší postup okresného súdu:

„... Výzvou zo dňa 16. augusta 2019 boli účastníci konania vyzvaní na predloženie zoznamu vecí patriacich do bezpodielového spoluvlastníctva manželov konkretizovaných dostatočne popisným spôsobom a na predloženie dôkazov, ktoré navrhujú vykonať. Žalobkyňa reagovala podaním zo dňa 5. septembra 2019 a sťažovateľ podaním zo dňa 1. októbra 2019. Vzájomné vyjadrenia súd predložil účastníkom na ďalšie vzájomné vyjadrenia. Dňa 14. novembra 2019 bolo nariadené znalecké dokazovanie...“

2.4 Podľa názoru sťažovateľa *„...vo veci sa tak uskutočňujú úkony, ale ide o úkony, ktoré po viac ako 13 rokov trvania sporu vedú iba k ustáleniu masy bezpodielového spoluvlastníctva manželov, v dôsledku čoho ani nemožno predpokladať právoplatné ukončenie veci v dohľadnej dobe...“*

... Stav právnej neistoty, na ktorý sťažovateľ poukazoval už v predchádzajúcich ústavných sťažnostiach trvá viac ako 13 rokov a 9 mesiacov a do dnešného dňa nebol odstránený...“.

3. Na základe skutočností uvedených v ústavnej sťažnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní na okresnom súde vedenom pod sp. zn. 7 C 31/2006 porušené boli. Súčasne sa sťažovateľ domáha priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 € a náhrady trov konania.

II.

Vyjadrenie okresného súdu

4. V súvislosti s oznámením ústavného súdu o prijatí ústavnej sťažnosti sťažovateľa na ďalšie konanie a výzvou ústavného súdu na vyjadrenie sa k obsahu ústavnej sťažnosti zaujal okresný súd stanovisko podaním sp. zn. 1 Spr 48/20 doručeným ústavnému súdu 3. marca 2020. Súčasťou vyjadrenia okresného súdu bol aj chronologický prehľad procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní a vyjadrenie zákonnej sudkyne.

4.1 Zákonná sudkyňa vo svojom stanovisku uviedla, že v sledovanom období (po právoplatnosti nálezu sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016, pozn.) koná v napadnutom konaní plynule, bez zbytočných prietáhov.

„... Všetky úkony sú vykonávané bezodkladne a tieto smerujú k rozhodnutiu vo veci samej, s tým, že po zabezpečení všetkých dôkazných prostriedkov v zmysle pokynov odvolacieho súdu, súd za týmto účelom vytýčil termín pojednávania na deň 22.4.2020. Dovolím si poukázať aj na obštrukčné správanie žalovaného (sťažovateľa), ktorý na jednej strane podá ústavnú sťažnosť, ktorú odôvodňuje okrem iného aj tým, že súd vykonáva 13 rokov úkony smerujúce k ustáleniu masy BSM, a na strane druhej, následne po podaní ústavnej sťažnosti na pojednávaní dňa 22.1.2020 navrhuje zahrnúť do masy BSM ďalšie dlhy z rôznych titulov (náhradného výživného, dlhy zistené v trestných konaniach, platby

za užívanie bytu, prenájom atď.) a navrhuje vypočúť svedkov. Z tohto dôvodu sa podanie ústavnej sťažnosti javí zo strany sťažovateľa ako účelové...“

4.2 S názorom zákonnej sudkyne na základe predloženého prehľadu procesných úkonov uskutočnených v napadnutom konaní sa stotožnila aj podpredsedníčka okresného súdu, ktorá zároveň vyslovila súhlas s upustením od ústneho pojednania veci [§ 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde].

5. K vyjadreniu okresného súdu sťažovateľ stanovisko nezaujal, hoci písomná výzva ústavného súdu č. k. I. ÚS 48/2020-26 z 3. marca 2020 bola jeho právnej zástupkyňi advokátke JUDr. Sabine Hodoňovej doručená 4. marca 2020. Ku konaniu ústneho pojednania sa sťažovateľ explicitne nevyjadril napriek doložke v zmysle § 157 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) v spojení s § 62 zákona o ústavnom súde.

6. Ústavný súd s konkludentným súhlasom sťažovateľa a súhlasom okresného súdu podľa § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou, vyjadrením okresného súdu, ako aj s obsahom spisového materiálu dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom stanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Sťažovateľ sa svojou ústavnou sťažnosťou domáhal vyslovenia porušenia jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec

verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov, a súčasne sa domáha aj vyslovenia porušenia svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

9. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť [napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010].

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím (m. m. IV. ÚS 221/04, II. ÚS 560/2016).

11. Základnou povinnosťou súdu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

12. Táto povinnosť súdu v čase začatia konania na okresnom súde vyplývala z § 6 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016 (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, v zmysle ktorej len čo sa konanie začalo, postupoval v ňom súd i bez ďalších návrhov

tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá. Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expresis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 ďalej aj CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

13. Povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva i z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 § 172 CSP o predbežnom pojednaní – sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo z § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

13.1 Ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou pripomína, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna a neefektívna (nesústredená) činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov [napr. IV. ÚS 22/02, III. ÚS 103/09].

IV.

Vyhodnotenie postupu okresného súdu v napadnutom konaní

14. Konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (ďalej len „BSM“) žalobkyne [REDACTED] a žalovaného [REDACTED] (sťažovateľa) vedené na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 7 C 31/2006 bolo z dôvodov namietaných prietáhov v tomto konaní predmetom rozhodovania pred ústavným súdom už celkom štyrikrát (vrátane tejto ostatnej ústavnej sťažnosti [REDACTED]). Prvýkrát ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nálezom č. k. I. ÚS 355/2014-29 z 10. septembra 2014. Týmto nálezom ústavný súd okrem vyslovenia porušenia práv

prikázal Okresnému súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 31/2006 konať vo veci bez zbytočných prietáhov a sťažovateľovi priznal finančné zadosťučinenie v sume 1 500 €; zároveň mu priznal i náhradu trov konania v sume 284,08 €.

14.1 Nálezom sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016 ústavný súd taktiež na základe sťažnosti [REDAKOVANÉ] vyslovil porušenie jeho označených práv v napadnutom konaní a priznal mu finančné zadosťučinenie v sume 1 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 454,74 €.

14.2 Tretí nález vo veci vedenej na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 7 C 31/2006 vydaný na základe ústavnej sťažnosti [REDAKOVANÉ] prijal ústavný súd 27. októbra 2016 pod sp. zn. II. ÚS 560/2016. Týmto nálezom ústavný súd vyslovil porušenie základného práva [REDAKOVANÉ] podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a trovy konania 355,72 €.

14.3 Samostatnou ústavnou sťažnosťou namietal sťažovateľ aj prietahy v odvolacom konaní sp. zn. 6 Co 205/2017, táto však bola uznesením ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 490/2018 z 11. decembra 2018 odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

14.4 Na základe uvedeného ústavný súd pri rozhodovaní o tejto zatiaľ ostatnej ústavnej sťažnosti sťažovateľa v konaní o vyporiadanie BSM pristúpil k posúdeniu jej dôvodnosti vo veci ním namietaných práv (bod 1) osobitne v období po právoplatnosti nálezom sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016.

15. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

16. V konkrétnom prípade sťažovateľa, berúc do úvahy celkovú dĺžku napadnutého konania (viac ako 13 rokov) a skutočnosť, že o porušení sťažovateľom označených práv v napadnutom konaní rozhodoval ústavný súd nálezom sp. zn. I. ÚS 355/2014

z 10. septembra 2014 a naposledy nálezom sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016, ústavný súd odkazuje na hodnotenia obsiahnuté v náleze v konaní sp. zn. I. ÚS 355/2014, ako i v náleze v konaní sp. zn. I. ÚS 401/2016 (k tomu pozri najmä bod 11).

16.1 Ústavný súd upustil od samostatného vyhodnotenia kritéria právnej a faktickej zložitosti prejednávanej veci a zameral sa na zhodnotenie postupu okresného súdu a správanie sa sťažovateľa v posudzovanom období.

17. Okresný súd v napadnutom konaní po ustanovení ďalšieho znalca uznesením zo 7. júna 2016 a doplnením dokazovania o ďalší znalecký posudok rozhodol 8. marca 2017 rozsudkom č. k. 7 C 31/2006-915, proti ktorému podali obe sporové strany odvolanie (26. mája 2017 podané odvolanie žalovaného, 31. mája 2017 podané odvolanie žalobkyne, pozn.).

17.1 Ďalšia aktivita okresného súdu súvisela s vykonávaním procesných úkonov a predložením súdneho spisu na rozhodnutie o podaných opravných prostriedkoch strán sporu súdu druhej inštancie (spis predložený Krajskému súdu v Žiline 3. októbra 2017, pozn.).

17.2 Krajský súd v Žiline uznesením sp. zn. 6 Co 205/2017 z 31. mája 2019 rozhodol o odvolaní sporových strán tak, že rozsudok okresného súdu č. k. 7 C 31/2006-915 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Na vec sa vzťahujúci súdny spis bol okresnému súdu predložený 12. augusta 2019, z čoho vyplýva, že spis sa nachádzal po dobu takmer 2 rokov mimo dispozície okresného súdu.

17.3 Okresný súd ďalej v napadnutom konaní postupoval viac-menej plynule a po doručení na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu vykonával procesné úkony zamerané na prípravu pojednávania (doručovanie vyjadrení sporovým stranám, nariadenie doplnenia znaleckého dokazovania na účel zistenia aktuálnej hodnoty nehnuteľností, pozn.), rešpektujúc tak právny názor súdu druhej inštancie, a riadne vec prejednal na pojednávaní uskutočnenom 22. januára 2020.

17.4 Ústavný súd konštatuje, že procesné úkony v posudzovanom období boli okresným súdom vykonávané z ústavnoprávneho hľadiska v primeranom časovom rámci.

17.5 Ústavný súd uvádza, že aj keď postup okresného súdu v posudzovanom období vyhodnotil ako plynulý, je nevyhnutné mu vytknúť nesústredenosť v jeho činnosti,

ktorá vyústila do zrušenia rozsudku okresného súdu č. k. 7 C 31/2006-915 z 8. marca 2017 rozhodnutím súdu druhej inštancie (uznesenie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 6 Co 205/2017 z 31. mája 2019) z dôvodov pochybenia vo veci konajúceho súdu pri určení hodnoty nehnuteľnosti, ktorá je predmetom vyporiadania v napadnutom konaní.

18. Pri posudzovaní druhého kritéria, t. j. hodnotenia správania sa sťažovateľa v napadnutom konaní, posúdením priebehu a uskutočňovania procesných úkonov ústavný súd konštatuje, že v správaní sťažovateľa vzhľadom na okolnosti, ktoré ovplyvnili dĺžku napadnutého konania, keďže okresný súd sa musel vysporiadať a reagovať na návrhy a procesné úkony sťažovateľa (napr. odročenie pojednávania nariadeného na 16. december 2019 z dôvodov na strane sťažovateľa, pozn.).

18.1 Sťažovateľ na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo 22. januára 2020, podal nové návrhy na doplnenie dokazovania (výsluchom svedka) a návrhy na zahrnutie pasív do masy BSM, čím opätovne (v rozpore s tvrdeniami uvedenými v jeho ústavnej sťažnosti) objektívne oddialil možnosť dosiahnutia meritórneho rozhodnutia na nariadenom pojednávaní.

18.2 Overením aktuálneho stavu napadnutého konania ústavný súd zistil, že pojednávanie nariadené na 20. apríl 2020 bolo z objektívnych dôvodov pre vyhlásenie núdzového stavu v dôsledku pandémie koronavírusu zrušené. Nový termín prejednania veci bol určený na 3. jún 2020, na ktorom okresný súd vyhlásil rozsudok.

V.

Záver ústavného súdu

19. Ústavný súd poznamenáva, že v súlade s ustálenou judikatúrou EŠLP sťažovateľovi nemôže byť vytýkané uplatnenie procesných prostriedkov (riadne a mimoriadne opravné prostriedky, námietka zaujatosti, zmena právneho zástupcu, návrhy na dokazovanie a pod.), ktoré mu na ochranu jeho práv poskytuje vnútroštátny právny poriadok. Nemožno však pričítať štátu zodpovednosť za prieťahy, ktoré v konaní vznikli v dôsledku nutnosti vysporiadať sa s takýmito návrhmi (k tomu pozri rozsudok EŠLP č. 52859/99 z 25. 5. 2004 Dostál proti Českej republike, § 220). Ako už bolo konštatované

v predchádzajúcich nálezoch ústavného súdu, v danej veci procesná aktivita sťažovateľa nesporne prispela k predĺženiu konania.

20. Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť, ale aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

21. Ústavný súd na tomto mieste pripomína, že v konaní o vyporiadanie BSM, ktoré je nepochybne konaním sporovým s určitými špecifikami, už nie celkom platí, že vo veci konajúci súd nie je viazaný návrhmi účastníkov (sporových strán), pokiaľ ide o rozsah tohto spoluvlastníctva, a že by teda sporové strany mohli do nekonečna rozširovať, čo je predmetom BSM. Do vyporiadania BSM môže súd zahrnúť len tie veci (majetkové práva a záväzky), ktoré strany sporu urobili predmetom vyporiadania. Konanie o vyporiadanie BSM je konaním, v ktorom majú obidve sporové strany postavenie žalobcu, ako aj žalovaného (*iudicium duplex*). Dôkazné bremeno zaťažuje tú sporovú stranu, ktorá tvrdí, že vec nadobudnutá po čas trvania manželstva nepatrí do BSM, že vec bola nadobudnutá za trvania manželstva, že peňažné sumy preukázateľne vynakladané za trvania manželstva na svoj oddelený majetok boli výlučne jeho prostriedky a pod. Súd nie je však naďalej viazaný návrhom sporových strán, pokiaľ ide o cenu vecí a o navrhnutý spôsob ich vyporiadania, ktorý sa riadi priamo zákonom (§ 150 Občianskeho zákonníka).

22. V napadnutom konaní pred okresným súdom od jeho začatia dochádza k neprimeraným prietahom a došlo k nim aj po rozhodnutí ústavného súdu vo veci I. ÚS 401/2016, najmä ak okresný súd osobitne po nadobudnutí účinnosti Civilného sporového poriadku dostatočne nepostupoval podľa jeho ustanovení (§ 470 ods. 1 a 2 CSP) a nevyužil jeho inštitúty, čo mu bolo vytknuté aj v zrušujúcom uznesení odvolacieho súdu sp. zn. 6 Co 205/2017 z 31. mája 2019 (body 37 až 39). Tým bez ohľadu na správanie sa sťažovateľa bolo zasiahnuté do jeho ústavne zaručeného práva na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, takže podmienky zásahu ústavného súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, tak ako boli uvedené, sú aj po právoplatnosti nálezov sp. zn. I. ÚS 401/2016 zo 14. septembra 2016 splnené (bod 1 výroku nálezov).

VI.

Prikázanie vo veci konať a priznanie primeraného finančného zadost'učinenia

23. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak porušenie základných práv podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

23.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže prikázať, aby ten, kto porušil základné práva a slobody sťažovateľa svojou nečinnosťou, vo veci konal.

24. Ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia neprikázal, aby okresný súd vo veci konal bez zbytočných prietáhov, zohľadňujúc skutočnosť, že vo vzťahu k napadnutému konaniu tak už urobil vo svojom náleze sp. zn. I. ÚS 355/2014 z 10. septembra 2014, ako aj to, že v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 7 C 31/2006-1124 z 3. júna 2020, čím v rámci svojich dispozícií vykonal kroky na dosiahnutie právnej istoty sťažovateľa; okrem toho sťažovateľ v petite svojej ústavnej sťažnosti uloženie povinnosti okresnému súde konať bez zbytočných prietáhov ani nežiadal (oddiel IV. podania).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

25.1 Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

26. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

27. Sťažovateľ sa domáhal priznania finančného zadosťučinenia v sume 10 000 €. Svoj návrh na priznanie finančného zadosťučinenia však žiadnym konkrétnym spôsobom neodôvodnil.

28. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušenia základného práva (IV. ÚS 210/04).

29. Vychádzajúc z doterajšej neprimeranej dĺžky napadnutého konania, ktoré nie je ani po viac ako 13 rokoch právoplatne skončené, ako aj s prihliadnutím na neefektívnu činnosť okresného súdu, napriek tomu, že sťažovateľ svoju žiadosť o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia riadne neodôvodnil (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde), keď uviedol len rozsah požadovaného zadosťučinenia, ústavný súd dospel k názoru, že priznanie finančného zadosťučinenia v sume 500 € bude primerané konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci v období po právoplatnosti nálezu ústavného súdu vo veci sp. zn. I. ÚS 401/2016 (bod 2 výroku tohto nálezu), a vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti i s ohľadom na faktickú zložitosť veci v priebehu konania zapríčinenú aj obštrukciami sťažovateľa nevyhovet (bod 4 výroku tohto nálezu).

30. Ústavný súd v konkrétnej veci sťažovateľa nemôže nespomenúť aj tú skutočnosť, že sťažovateľ adresoval dosiaľ ústavnému súdu 31 podaní, ktorými namieta porušenie svojich práv v rôznych konaniach, ktoré sú vedené na Okresnom súde v Čadci v rodinných veciach (rozvodové konanie, úprava práv a povinností k maloletým deťom, konanie o výživné na plnoletého syna), v exekučnom konaní, ako i v konaní trestnom predmet aj obsah je v zásade rovnaký, a ktorých charakter vykazuje aj isté známky účelového

využívania procesných inštitútov právneho poriadku. Na druhej strane však ústavný súd považuje za neakceptovateľné, ak všeobecné súdy nekonajú dostatočne plynulo a nie sú schopné v predmetných konaniach rozhodnúť v primeranej lehote bez zbytočných prietáhov.

VI.

Trovy konania

31. Ústavný súd napokon rozhodol aj o náhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku jeho právneho zastúpenia v konaní vedenom ústavným súdom. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

32. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2018, ktorá bola vo výške 980 €.

33. Ústavný súd priznal náhradu za 2 úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, podanie sťažnosti) v súlade s § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov advokátke JUDr. Sabine Hodoňovej. Náhrada za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2019 (2 x 163,33 €) spolu s režijným paušálom (2x 9,80 €) predstavuje sumu trov konania celkom 346,26 €.

34. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa advokátky JUDr. Sabiny Hodoňovej, Mariánske námestie 31, Žilina, v lehote uvedenej v bode 3 výroku tohto nálezu (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP).

35. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezu uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu